

Praktični napotki za razkuževanje večstanovanjskih stavb

Urad RS za kemikalije in Nacionalni inštitut za javno zdravje v zvezi z odlokom o obveznem razkuževanju večstanovanjskih stavb podajata **nekaj praktičnih napotkov lastnikom, upravnikom in izvajalcem čiščenja/dezinfekcije.**

Za dezinfekcijo površin je v RS registriranih veliko biocidnih proizvodov, vendar niso vsi primerni za tako uporabo, niti ne učinkujejo vsi proti virusom. Pred nakupom tovrstnih proizvodov priporočajo, da uporabnik preveri namen/učinek teh sredstev na nalepki ali na navodilu za uporabo.

Za splošno uporabo so za dezinfekcijo površin primerni proizvodi, ki vsebujejo več kot 70 % etanola ali natrijev hipoklorit (npr. Varikina, Arekina). Alkoholni proizvodi za osebno dezinfekcijo so namenjeni predvsem zdravstvenim in drugim javnim ustanovam, njihova uporaba za dezinfekcijo večnamenskih stavb trenutno ni primerna/mogoča. Na URSK so predlagali sprostitev pogojev za promet in uporabo etanola za proizvodnjo razkužil, trenutno pa je že v postopku registracije nekaj proizvodov na osnovi etanola, ki bodo namenjeni le dezinfekciji površin.

Z vidika učinkovitosti in stroškov je za namen uredbe najprimernejši natrijev hipoklorit (NaOCl) oz. njegova komercialna proizvoda Varikina, Arekina. Niti sam koncentrat, niti razredčena delovna raztopina nista nevarni kemikaliji, zato delo z njima ne zahteva posebne usposobljenosti in zaščitne opreme. Za ustrezno zaščito zadoščajo rokavice za zaščito rok in maska, pri razredčenju pa zaščita oči. V primeru, da se odločimo za nanos raztopine v obliki razpršila, je potrebno nositi tudi zaščito za oči.

Nobenega razloga in potrebe ni, da bi se za to delo najemali posebni specializirani zunanji izvajalci. **Priprava in izvedba razkuževanja sta dovolj enostavni, da ju lahko z ustrežno organizacijo in sodelovanjem opravijo etažni lastniki sami, ali pa njihovi pogodbeni čistilni servisi.** Sam strošek razkužila je minimalen in ga je, ob tem, da imamo proizvajalce v Sloveniji, dovolj tudi za široko uporabo.

Priprava delovne raztopine iz Varikine: 1 dcl proizvoda razredčimo v 5 lit vode. Pri drugih proizvodih se ravnamo po tabeli NIJZ (<https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priprava-razkuzila.pdf>). Pozor: s sredstvom je potrebno ravnati po navodilih proizvajalca, **v nobenem primeru pa ga ne mešamo s čistili in detergentsi, saj lahko pri tem nastajajo drugi nevarni produkti.**

Za učinkovito dezinfekcijo se raztopino po nanosu pusti, da se posuši. Priporočljivo je, da se površino najprej očisti z navadnimi čistili, saj je s tem dosežen boljši dezinfekcijski učinek v krajšem času in z nižjimi koncentracijami.

Za namen odloka je ključna dezinfekcija najbolj izpostavljenih površin, ki se jih stanovalci najpogosteje dotikajo, predvsem kljuge, stikala, dvigala, zunanji domofoni. Ograje v notranjih stopniščih je smiselno dezinficirati predvsem na zgornji (oprijemalni letvi), vsi, ki v stavbi živijo, pa naj se jih čim manj dotikajo.

Odlok se ne nanaša na dezinfekcijo površin, ki pripadajo individualni etažni lastnini (zvonci, kljuge vhodnih vrat stanovanj); te morajo, že zaradi odgovornosti in skrbi za lastno varnost in zdravje, razkuževati lastniki sami. Prav tako ni potrebno posebno razkuževanje sten ali tal - tla je potrebno le temeljito, po možnosti tudi pogosteje, očistiti z običajnimi čistili. tudi razkuževanje vgrajenih električnih napeljav (razdelilnih omaric itd) ni potrebno.

Hlapi razkužila imajo značilen vonj, vendar pa v koncentracijah, ki se bodo pojavljale ob predpisanih postopkih in ob upoštevanju navodil za zaščito, ne predstavljajo tveganja. Kljub temu je priporočeno, da se v skupnih prostorih zagotovi čim boljše prezračevanje. S tem ne odzračujemo le hlapov razkužila, ampak tudi potencialne viruse, ki bi lahko bili razpršeni v zraku.

Sredstva, ki se uporabljajo v aktualnih okoliščinah, morajo biti zanesljiva in učinkovita proti virusom. Zato **velja posebej opozoriti, da za razkuževanje nikakor niso primerne domače recepture (npr. soda bikarbona, kis...) ali različni alternativni pripravki.**

vir: Urad RS za kemikalije in Nacionalni inštitut za javno zdravje